

УДК 630 (092)

**В.І. ПАРПАН, А.М. ГАВРУСЕВИЧ, Р.І. БРОДОВИЧ,
Р.М. ЯЦИК, В.М. ГУДИМА**

ЮРІЙ КАЦУЛЯК: УЧЕНИЙ, ЛІСІВНИК, ЛІСОКУЛЬТУРНИК, ВИКЛАДАЧ (З НАГОДИ 60-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Юрій Дмитрович Кацуляк – член-кореспондент Лісівничої академії наук України, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії лісовідновлення і селекції Українського науково-дослідного інституту гірського лісівництва ім. П.С. Пастернака (м. Івано-Франківськ), викладач Івано-Франківського коледжу Львівського національного аграрного університету. Відомий в Україні як учений-лісівник, дослідник Карпатського краю, фахівець із проблем на-сінництва, розсадницької та лісокультурної справи, природного і штучного лісовідновлення, лісорозведення, лісознавства і лісівництва, лісової типології та інтродукції деревних порід.

Ю.Д. Кацуляк – автор (співавтор) понад 100 друкованих праць, зокрема трьох монографій, 11 рекомендацій виробництву, 14 бібліографічних брошур, п'ятьох Державних і галузевих стандартів, двох Державних цільових програм.

Кацуляк Юрій Дмитрович народився 19 грудня 1956 р. на Гуцульщині в гірському селі Микуличин Надвірнянського району Івано-Франківської області. Його діди – Іван Буратчук (1901-1964 рр.) та Михайло Кацуляк (1898-1982 рр.) працювали лісорубами, а батько Юрія – Дмитро Михайлович (1932-2013 рр.) – усе життя працював у лісі, спочатку бракером, десятиником, пізніше – лісником, техніком-лісівником, помічником лісничого та лісничим Ямнянського лісівництва Карпатського національного природного парку (м. Яремча). Мати Юрія – Євдокія Іванівна – близько 45 років пропрацювала у Микуличанському лісопункті бухгалтером та старшим бухгалтером. Отака глибока династія лісівників у Юрія Дмитровича, яка налічує близько 100 років.

Робота у лісі молодого Юрія Дмитровича розпочалася ще на початку 70-х років ХХ ст., коли він під час літніх канікул працював робітником-лісокультурником в Микуличанському лісництві Делятинського лісокомбінату. Після закінчення Микуличанської середньої школи (1974 р.) Юрій Дмитрович з вересня цього ж року працює лаборантом у відділі лісівництва і екології в Карпатському філіалі Українського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького, який у 1991 р. реорганізовано в Український науково-дослідний

інститут гірського лісівництва ім. П.С. Пастернака.

Першими наставниками у нього були к.с.-г.н., с.н.с., зав. відділом лісівництва і екології К.К. Смаглюк та к.с.-г.н., с.н.с. О.І. Пітікін. У Карпатському філіалі УкрНДІЛГА у перші три місяці стажування Юрій Дмитрович працює в експедиції у гірських масивах Чорногори під керівництвом знаного сьогодні лісівника к.с.-г.н., с.н.с., доцента кафедри екології НЛТУ України Миколи Васильовича Чернявського.

У січні 1975 р. Ю.Д. Кацуляк вступає на заочне відділення Львівського лісотехнічного інституту, який успішно закінчив у 1982 р., отримавши кваліфікацію «Інженер лісового господарства». Його дипломна робота була присвячена вивченню створення лісових культур у Солотвинському лісокомбінаті тресту «Прикарпатліс» (керівник – к.с.-г.н., доцент Басманова Н.М.).

З 1975 по 1977 рр. Юрій Дмитрович проходить строкову службу у м. Сомбахтей (Угорщина) у мотопіхотному полку, танковому батальйоні. Після закінчення служби повертається на роботу в УкрНДІГірліс, де обіймав посади старшого лаборанта, інженера, старшого інженера, а у 1992 р. проходить за курсом на посаду молодшого наукового співробітника лабораторії лісовідновлення, у 1995 р. – наукового співробітника, а з 2005 р. працює старшим науковим співробітником цієї ж лабораторії.

Упродовж 2001-2005 рр. Ю.Д. Кацуляк був здобувачем наукового ступеня в УкрНДІГірліс. Під керівництвом знаного вченого-лісівника, професора, д.б.н. В.І. Парпана підготував кандидатську дисертацію на тему «Відтворення дубових лісів у Передкарпатті», яку успішно захистив у 2007 р. в УкрНДІЛГА (м. Харків). У листопаді того ж року йому присвоєно науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук зі спеціальності 06.03.01 – лісові культури та фітомеліорація.

У липні 2010 р. рішенням Вищої атестаційної комісії України та на підставі рішення Вченої ради УкрНДІЛГА Кацуляку Юрію Дмитровичу присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «Лісові культури та фітомеліорація». У травні 2011 р. Юрія Дмитровича обрано член-кореспондентом Лісівничої академії наук України (ЛАН України, м. Львів).

За сумісництвом із вересня 2011 р. Кацуляк Ю.Д. працює на посаді викладача в Івано-Франківському коледжі Львівського національного аграрного університету, де викладає навчальні дисципліни «Дендрологія», «Розсадники декоративних культур», «Лісові культури».

Із січня 2012 р. і дотепер ювіляр очолює лабораторію лісовідновлення і селекції. Упродовж 5-річної роботи завідувачем лабораторії лісовідновлення і селекції УкрНДІГірліс Ю.Д. Кацуляк проявив себе здібним організатором та гідним науковцем, здатним вирішувати науково-практичні завдання з питань лісовідновлення, лісорозведення, інтродукції деревних рослин, лісознавства та лісівництва в Українських Карпатах. Під його керівництвом і за безпосередньою участю в інституті розробляють програмно-цільові способи лісовідновлення на зрубах шляхом використання аборигенних та інтродукованих видів та генетико-селекційних досягнень у Карпатському регіоні.

Ю.Д. Кацуляк – співавтор розроблених і прийнятих до впровадження у виробництво науково-практичних рекомендацій: «Практичні рекомендації із застосування гербіцидів та арборицидів у лісовому господарстві Карпат» (1990), «Рекомендації із створення цільових насаджень із скороченим обігом рубки в Західних областях України» (1995), «Рекомендації з удосконалення лісовідновлення в дубових лісах Карпат і прилеглих територіях» (2001), «Рекомендації з удосконалення системи лісовідновних заходів із врахуванням цільового призначення лісів Українських Карпат» (2001), «Рекомендації із створення цільових насаджень із скороченим обігом рубки в Західних областях України» (2001), «Рекомендації по оптимальній структурі захисних насаджень і способах їх створення на основних категоріях земель меліоративного фонду Карпатського регіону України» (2001), «Практичні рекомендації з удосконалення відновлення ялицевих лісів Карпатського регіону» (2005), «Рекомендації з відновлення та розведення смерекових лісів Карпат» (2008), «Рекомендації з

удосконалення лісовідновлення в букових гірських лісах Карпат» (2010), «Оптимальні системи, методи і способи лісовідновлення в розрізі лісових формацій Українських Карпат» (2010), «Рекомендації з відтворення стійких деревостанів на вітровальних, уражених хворобами ділянках і в рекреаційно-оздоровчих лісах» (2014). Юрій Дмитрович є співавтором «Порадника з вирощування садивного матеріалу в лісових розсадниках Карпат» (2001).

Ювіляр брав участь (1987-1995 рр.) у розробленні Державних та галузевих стандартів – «Саджанці дерев і чагарників. Технічні умови ДСТУ – 24835-81», «Культури лісові. Оцінка якості ГСТ-56-92-87», «Сіянці дерев і чагарників. Технічні умови. ДСТ 3317-90», проект ДСТУ «Саджанці дерев і чагарників. Технічні вимоги».

Кацуляк Ю.Д. є співавтором відомих у Карпатському краї збірників: «Наукові основи ведення багатопільового лісового господарства у Карпатському регіоні» (2001), «Наукові аспекти ведення сталого лісового господарства» (2005), «Наукові основи ведення сталого лісового господарства в Карпатському регіоні» (2008), «Наукові основи збалансованого ведення лісового господарства в Карпатському регіоні» (2011), монографічних праць: «Порадник Карпатського лісівника» (2008), «Діброви Українських Карпат і суміжних територій, їх стан та особливості відновлення» (2010), «Лабораторії лісовідновлення і селекції – 50. Становлення, розвиток та підсумки наукової діяльності» (2014), державних та регіональних цільових програм – Державна програма «Діброва» (Київ, 1996), регіональна цільова програма «Ялиця» (Київ, 2000).

Ювіляр разом із співробітниками інституту опублікував низку бібліографічних брошур до ювілейних дат науковців: «Костянтин Смаглюк» (2008), «Ананій Гаврусевич» (2009), «Роман Бродович» (2010), «Роман Яцик» (2011), «Микола Гунчак» (2011), «Василь Парпан» (2011), «Петро Зелез» (2011), «Михайло Косяков» (2011), «Василь Кудра» (2011), «Володимир Парахоняк» (2012), «Теодор Порада» (2013), «Володимир Ступар» (2014), «Надія Смаглюк» (2015), «Фелікс Гербут» (2016). Ю.Д. Кацуляк є автором (співавтором) понад 100 друкованих праць.

Кацуляка Юрія Дмитровича призначали офіційним опонентом на захист кандидатських дисертацій за спеціальністю 06.03.01 – лісові культури та фітомеліорація в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (м. Київ).

За плідну багаторічну наукову працю Юрія Дмитровича нагороджено Почесними грамотами Карпатського філіалу УкрНДІЛГА (1982, 1989), УкрНДІГірліс (1994, 2001, 2010, 2013), а в 2010 р. ювіляра нагороджено Почесною грамотою Державного комітету лісового господарства України.

З нагоди 60-річного ювілею співробітнички УкрНДІГірліс, колеги, друзі, знайомі і студенти щиро вітають Юрія Дмитровича із славним ювілеєм і бажають йому всіляких гараздів.

*В.И. Парпан, А.Н. Гаврусевич, Р.И. Бродович,
Р.М. Яцык, В.М. Гудыма*

**ЮРИЙ КАЦУЛЯК: УЧЕНЫЙ, ЛЕСОВОД,
ЛЕСОКУЛЬТУРНИК, ПРЕПОДАВАТЕЛЬ
(К 60-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ)**

Юрий Дмитриевич Кацуляк – член-корреспондент Лесной академии наук Украины, кандидат сельскохозяйственных наук, старший научный сотрудник, заведующий лабораторией лесовосстановления и селекции Украинского научно-исследовательского института горного лесоводства им. П.С. Пастернака (г. Ивано-Франковск), преподаватель Ивано-Франковского колледжа Львовского национального аграрного университета. Известный в Украине как ученый-лесовод, исследователь Карпатского края, специалист по проблемам семеноводства, выращивания посадочного материала и лесокультурного дела, естественного и искусственного лесовосстановления, лесоразведения, лесоведения и лесоводства, лесной типологии и интродукции древесных пород.

Ю.Д. Кацуляк – автор (соавтор) более 100 печатных работ, в том числе трех монографий, 11 рекомендаций производству, 14 библиографических брошюр, пяти Государственных и отраслевых стандартов, двух Государственных целевых программ.

*V. Parpan, A. Havrusevycy, R. Brodovich,
R. Yatsyk, V. Hudyma*

**YURIY KATSULYAK:
SCIENTIST, FORESTER, TEACHER
(ON THE OCCASION OF THE 60th
ANNIVERSARY OF BIRTH)**

Yuriy Dmytrovych Katsulyak is a corresponding member of the Forestry Academy of Sciences of Ukraine, candidate of Agricultural Sciences, senior research fellow, chief of the Laboratory of reforestation and selection of the Ukrainian Research Institute for Mountain Forestry named after P.S. Pasternak (Ivano-Frankivsk), and a faculty in the Ivano-Frankivsk College of the Lviv National Agrarian University. He is known all over Ukraine as a forester, scientist, researcher of the Carpathians, expert in seeding, plantation-breeding and silviculture, in natural and artificial reforestation, afforestation, forestry, forest typology, and the introduction of tree species.

Yu.D. Katsulyak is an author (co-author) of more than 100 publications, including three monographs, 11 practical recommendations, 14 bibliographical brochures, five State and industry standards, and two State programs.